

Лоборчук Наталія Вікторівна,
студентка напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»
економічного факультету Подільського державного
аграрно-технічного університету,
м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: к.е.н., доцент Славіна Н.А.

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПІДХОДІВ В ГАЛУЗІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

В сучасних умовах ефективним інструментом управління підприємствами АПК є впровадження логістичних підходів, застосування методологічних принципів системності, які рекомендує світовий і вітчизняний досвід оптимізації матеріальних потоків у так званих логістичних формуваннях. Принципова новизна логістичного підходу полягає в органічному взаємозв'язку інтеграції управління транспортом, складським господарством, запасами, кадрами, організацію інформаційних систем, комерційну діяльність до єдиної системи з метою досягнення бажаного результату з мінімальними затратами часу та ресурсів шляхом оптимального управління економічними потоками.

Як показує світовий досвід, концепція логістики дає можливість збалансувати виробництво і отримати синергетичний ефект від раціональної взаємодії як власних виробничих потужностей, так і суміжних учасників ринку.

Витрати українських аграріїв на логістичну і транспортну складову перевищують аналогічні витрати європейських та американських компаній, а це знижує конкурентоспроможність української сільськогосподарської продукції на світових ринках. Окрім цього, сьогодні в українському АПК склалась ситуація, при якій зростання світового експорту випереджає розвиток логістики. Адже, за прогнозами компанії Noble Resources Ukraine, яка займається управлінням системою постачань сільськогосподарської продукції до 2017-2018 рр Україна стане найбільшим експортером кукурудзи, пшениці і ячменю. Зростання експорту зернових в компанії умовно поділяють на дві фази: 1) 2012-2016 рр. – українська сільськогосподарська продукція експортуватиметься на традиційні ринки (країни Середземного моря та Близького Сходу), а баланс споживатиметься азійськими країнами; 2) 2017-2023 рр. – український аграрний експорт буде рости швидше, ніж попит з боку традиційних країн-споживачів, тому перенаправлятиметься в країни Азії.

В найближчі 3-5 років світові ринки почнуть виходити зі стану рецесії, що забезпечить додатковий попит на українську аграрну продукцію. В АПК матеріальні потоки формуються в результаті дії різних учасників, кожен з яких має на меті лише свою власну ціль, якщо учасники зможуть узгодити свою діяльність з метою раціоналізації спільного об'єкту управління – наскрізного матеріального потоку, то всі разом вони отримують вагомий економічний ефект, задовольнивши потреби споживачів за рахунок високої якості та помірної ціни. Від синергетичної взаємодії підсистеми закупівель з іншими підсистемами буде залежати оптимальне функціонування логістичної системи АПК в цілому. Наприклад, своєчасне забезпечення виробництва зернових культур необхідними компонентами дає змогу дотримуватись агротехнічних норм та строків висіву тієї чи іншої культури. Наразі це є досить актуальним і пов'язане з поступовою зміною кліматичних умов. Також для виробничого процесу в даному випадку необхідний ряд технологічних операцій щодо обробки та підготовки ґрунту. Цей процес залежить від технічного стану сільськогосподарських машин та забезпечення їх паливо-мастильними матеріалами. За офіційними даними, технічні втрати зерна через неефективну систему логістики АПК України (перевезення, зберігання) досягають 15 % річного врожаю (або кілька мільйонів тон). В цілому втрати продукції АПК через недостатньо розвинуту, нескоординовану, неусвідомлену, отже неефективну логістику досягають до 1/3 річного обсягу продукції.

Значення логістики в АПК посилюється у зв'язку з тим, що кінцеві результати агропромислового виробництва залежать не тільки від рівня розвитку сільського господарства, але й від обслуговуючих його галузей. Зі збільшенням обсягів виробництва у сільському господарстві зростають розміри використання матеріально-технічних ресурсів, необхідної сировини, допоміжних матеріалів тощо. Збільшуються потреби господарств у електроенергії, транспорті, засобах зв'язку, місткостях для зберігання продукції. Зростає залежність сільськогосподарського виробництва від розвитку ремонтно-технічних служб, організацій матеріально-технічного постачання, інженерного, зооветеринарного, агрохімічного обслуговування та інших служб. При цьому в однаковій мірі важливий розвиток як галузей і виробництв, що сприяють отриманню необхідних обсягів сільськогосподарської продукції, так і організацій, які забезпечують ефективне використання продукції та доведення її до споживача, тобто галузей інфраструктури АПК.

Логістика АПК є сучасним науково-практичним напрямком, який має високу ефективність і активно використовується західними фірмами з агробізнесу. Сучасний стан ринкової економіки вимагає від українських виробників сільськогосподарської продукції та іншим суб'єктам АПК України познайомитися з ефективними логістичними підходами щодо організації та управління в агробізнесі і активно впроваджувати їх у практичну діяльність.

Список використаних джерел

1. Божедарнік Т.В. Основні шляхи застосування логістики в агропромисловому комплексі / Т.В. Божедарнік, Н.В. Божедарнік // Матеріали економічного форуму. – № 1. – 2011. – 4 с.
2. Косарева Т.В. Аграрна логістика: сутність та багатоаспектність / Т.В. Косарева // Економіка АПК. – К.: ННЦ "Інститут аграрної економіки". – 2008. – № 10. – 347 с.
3. Фролова Л.В. Механізми логістичного управління торговельним підприємством./ Л.В. Фролова. – Донецьк, ДонДУЕТ, 2005. – 322 с.